

PFU-SAK 18/17 – Jarle Aabø mot Bergens Tidende Tilsvar fra Bergens Tidende

Vi viser til brev mottatt fra PFUs sekretariat vedrørende sak 18/17.

Innledning

Klager har anmodet Pressens faglige utvalg (PFU) om å ta stilling til om ansettelsen av Mathias Fischer som kommentator i Bergens Tidende bryter med habilitetsreglene i Vær varsom-plakaten (VVP). Slik Bergens Tidende leser klagen, bes PFU vurdere om *selve ansettelsen* er brudd på 2.1, 2.2 og 2.3 i VVP. Bergens Tidende kan ikke se at konkrete journalistiske artikler er klaget inn for utvalget.

Det er nytt for Bergens Tidende at ansettelse kan være brudd med reglene i Vær varsom-plakaten. I seg selv vil en slik slutning medføre brudd på paragraf 2.1: *«Redaktøren skal opptre fritt og uavhengig overfor personer eller grupper som av ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet.»* Hvem som er best skikket til å løse det journalistiske oppdraget i Bergens Tidende, er redaktørens frie og uavhengige avgjørelse, ikke en oppgave som PFU kan eller bør ta på seg.

Bergens Tidende vil likevel svare på klagen med utgangspunkt i punkt 2.1, 2.2 og 2.3 i VVP. Siden det ikke foreligger klage på konkrete journalistiske artikler, finner Bergens Tidende det naturlig å svare på klagers innvendinger på generelt grunnlag.

Bakgrunn

Sommeren 2014 ble Mathias Fischer, den gang 21 år, ansatt som kommentator i Bergens Tidende. Daværende politisk redaktør Frank Rossavik introduserte Fischer for leserne på side 2 i papiravisen, en artikkel som også ble publisert på bt.no 31. juli 2014. Tittelen var «Ny kommentator» (vedlegg 1). Utgangspunktet for introduksjonen var å vise åpenhet om Fischers bakgrunn, en bakgrunn Bergens Tidende oppfattet som en styrke for hans virke som kommentator i avisen.

Rossavik skrev blant annet:

«Fischer er noe så sjeldent som en tilnærmet inkarnasjon av BTs formålsparagraf, der det heter at avisen «skal være en frittstående, liberal, borgerlig (ikke-sosialistisk) avis, partipolitisk uavhengig. Avisens generelle grunnsyn skal bygge på et progressivt og menneskelig samfunnssyn».

Rossavik fortalte også om Fischers politiske bakgrunn. Fischer har vært leder av Bergen Unge Venstre, han var på tidspunktet femte vara til det sittende bystyret (men permittert), og han var andre vara til Stortinget. *«Det siste innebærer at han før valget i 2017 ikke kan kommentere hva som helst, fremfor alt ikke norsk partipolitikk»*, skrev Rossavik.

Mathias Fischer meldte seg ut av partiet allerede da han ble ansatt som vikar i debattredaksjonen i Bergens Tidende i 2013. Som følge av vikaransettelsen ble Fischer også intervjuet i egen avis, under tittelen «Blåhippie slutter i politikken» (vedlegg 2). Interesserte lesere kunne allerede da lese om Fischers bakgrunn i Bergens Tidende.

Siden Fischer ble ansatt som kommentator i Bergens Tidende, har det vært en vurdering fra sak til sak om hva han kan og bør skrive om. Fischer har ingen rolle i partiet Venstre, og han er heller ikke medlem. Bergens Tidende, og Fischer selv, har likevel ment at det er riktig for Fischer som kommentator å holde avstand til partipolitikken frem til etter Stortingsvalget i 2017.

Fischer har som andre vara ikke møtt på Stortinget én gang, og ikke én gang fått tilsendt sakspapirer. Her kan det også bemerkes at vervet som andre vara til Stortinget ikke er juridisk mulig å si fra seg før valgperioden utløper høsten 2017.

Klagepunktene

At Fischer gjennom kommentarer i Bergens Tidende oppfattes som liberal og borgerlig, er det ingen tvil om. Ethvert samfunnsspørsmål som debatteres vil på ulikt vis ha politiske dimensjoner, enten temaet som omtales er Trump, velforeninger eller mediernes omtale av byråder i Oslo. For Bergens Tidende er ikke dette en ulempe eller et uttrykk for noen interessekonflikt, habilitetskonflikt eller på andre måter brudd med pressens etiske regler knyttet til integritet eller troverdighet (2.1. og 2.2). Kommentatorene i Bergens Tidende ikke er nøytrale observatører. De oppfordres tvert imot til å fremme synspunkter,

Postadresse
Bergens Tidende
Postboks 7240
5020 BERGEN

Besøksadresse
Krinkelkroken 1

Sentralbord tlf
05500

Bankgiro
9760.05.33014

Foretaksnr.
NO 890413102 MVA

gjernge også med engasjement. Det er deres mandat, og deres bidrag til at Bergens Tidende oppfyller sin samfunnsrolle.

Forutsetningen for brudd på 2.2 er at dobbeltrollen må føre til interessekonflikt eller kan føre til spekulasjoner om inhabilitet. Det er ingen interessekonflikt mellom Fischers arbeid og et sovende verv som andre vara og ikke-medlem av partiet. Fischer har ingen interesser knyttet til partiet, verken økonomisk eller annet. Det er også verdt å minne om hva et folkevalgt verv er: Man svarer til velgerne, ikke til partiet. Å være *tidligere* politiker gir åpenbart ikke en livslang lojalitetsplikt overfor et parti, og derfor kan det ikke hevdes at det foreligger inhabilitet.

Redaksjonsledelsen i Bergens Tidende mener det er en styrke at BT har kommentatorer med erfaring fra politikk. Fischer er ikke den eneste som hadde tillitsverv før han fikk jobb i avisen. Hans kollega Frøy Gudbrandsen, politisk redaktør i Bergens Tidende, har tidligere stått på valg for Byluftlisten. Lignende eksempler finnes det en rekke av i norske medier. Bergens Tidende har i tråd med VVP 2.3 også vært åpne om Fischers politiske fortid, både da han tiltrådte som vikar i debattredaksjonen, da han tiltrådte som kommentator, og i årene senere.

Avslutningsvis tillater Bergens Tidende seg å minne PFU om at utvalget også ved en tidligere anledning (sak 003/15) har behandlet klage på Mathias Fischer på bakgrunn av hans rolle som andre vara til Stortinget. Klagen omhandlet flere forhold, og PFUs konklusjon var at Bergens Tidende ikke hadde brutt god presseskikk. Følgende sitat fra uttalelsen kan det dveles ved:

«BT var, etter utvalgets syn, heller ikke pliktig å nevne skribentens politiske tilknytning, da den omtalte debatten, i utvalgets øyne, ikke først og fremst foregikk på partipolitisk nivå. Etter utvalgets mening gikk ikke publiseringen på bekostning av redaksjonens integritet, jf. VVPs punkt 2.2. og 2.3.»

Bergens Tidende kan ikke lese PFUs uttalelse på noen annen måte enn at utvalget grunnleggende sett finner *selve ansettelsen* av Fischer legitim, og i tråd med kapittel 2 i Vær varsom-plakaten. Videre følger det også av uttalelsen at PFU mener Fischers virke som kommentator i BT *ikke i seg selv* går på bekostning av redaksjonens integritet.

Bergens Tidende har ikke brutt god presseskikk.

Øyulf Hjertenes

Sjefredaktør
Bergens Tidende

Postadresse
Bergens Tidende
Postboks 7240
5020 BERGEN

Besøksadresse
Krinkelkroken 1

Sentralbord tlf
05500

Bankgiro
9760.05.33014

Foretaksnr.
NO 890413102 MVA

VEDLEGG 1

<http://www.bt.no/btmeneringer/Ny-kommentator-270880b.html>

Ny kommentator

Mathias Fischer (21) er ny kommentator i Bergens Tidende.

FRANK ROSSAVIK
Kommentator i Bergens Tidende

31. juli 2014 09:28

Mathias Fischer (21) debutterer i dag som politisk kommentator i Bergens Tidende. Han skal jobbe for oss ved siden av sine filosofistudier på Universitetet i Bergen.

Fischer er ganske sikkert den yngste kommentator i avisens historie, kanskje også den yngste i norske medier noensinne.

Han er oppvokst på Skjold i Fana, og tok videregående på nylig nedlagte Bergen Handelsgymnasium, før han altså begynte som student. Det siste året har han arbeidet som debattjournalist i BT.

Fischer er noe så sjeldent som en tilnærmet inkarnasjon av BTs formålsparagraf, der det heter at avisen «skal være en frittstående, liberal, borgerlig (ikke-sosialistisk) avis, partipolitisk uavhengig. Avisens generelle grunnsyn skal bygge på et progressivt og menneskelig samfunnsyn».

At han er frittstående, liberal og borgerlig, har alle som følger ham på Twitter kunnet konstatere. Her svikter det kun på siste punkt i setningen fra formålsparagrafen, men det er til gjengjeld en svikt som også finnes i BTs historie: Mathias Fischer har vært leder av Bergen Unge Venstre, han er fente vara til det sittende bystyret (men permittert), og — ikke minst - han er andre vara til Stortinget.

Det siste innebærer at han før valget i 2017 ikke kan kommentere hva som helst, fremfor alt ikke norsk partipolitikk.

Men det finnes så mye annet å skrive om, både i Norge og verden. Mathias Fischer debutterer med en kommentar om USAs dronekrig, og her viser han de siste elementene fra den nevnte formålsparagrafen: Det er ikke progressivt å henrette mennesker uten lov og dom, og alt annet enn menneskelig å gjøre det ved hjelp bomber avfyrt fra fjernstyrte droner, som dreper en mengde mennesker i tillegg til den antatte terroristen, hvis de da i det hele tatt treffer.

Postadresse
Bergens Tidende
Postboks 7240
5020 BERGEN

Besøksadresse
Krinkelkroken 1

Sentralbord tlf
05500

Bankgiro
9760.05.33014

Foretaksnr.
NO 890413102 MVA

VEDLEGG 2

http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Blahippie-slutter-i-politikken-251312b.html

BLÅN JOURNALIST: Mathias Flecher (21) går fra å skrive leserinnlegg for Venstre til å redigere leserinnlegg i BT. FOTO: PAUL S. ANDRESEN

«Blahippie» slutter i politikken

20 år gamle Mathias Flecher går fra å skrive leserinnlegg for Venstre til å redigere leserinnlegg i BT, men vil fortsatt være andre vararepresentant i stortinget.

Av BENDIK STØYEN

14. sep. 2013 12:41, oppdatert 13:46

Mathias Flecher prøvd i lengre tid å være politiker i følge med oppfordringen «Send en blåhippie til stortinget». De kom han overens å, så nå har 20-åringen sagt fra og alle politikere var for å begynne i Bergens i skolearbeid i skole.

Øyene på tinget

— Å sitte på stortinget kunne sikkert vært gøy det, men jeg vil hellst avta å sitte på BT med det jeg skal gjøre nå, sier Flecher.

Den daværende kandidatens søsken på tinget for Venstre i Hordaland.

— Jeg var nok et stykke unna stortingsplassen. Jeg sto på tinget, og vi fikk tre kort ferier, sier han.

Flecher er ferievararepresentant for i Svalbard i Bergen, og andre vararepresentant i stortinget. Han vil nå bruke sommeren fra vararepresentant i Svalbard, men det er ikke mulig å bli representant for stortinget.

— Det er uansett et sønningsstykke at jeg skal bli innvalgt til med det feriet, sier Flecher.

Vil klare å skille

Den kommende valgkampen er utfordringen med å gå over til andre siden av bordet.

— Det blir en utfordring å skape et tydelig skille mellom min tidligere jobb og denne. Det er en litt jeg må bygge noe andre, sier Flecher.

For sin egen del har han sagt i media at frygt på at han vil klare utfordringen.

— Jeg har vært svært noen partier i Venstre. Jeg har også tidligere partiet mye inn, sier han.

— Du har ingen skjult agenda med dette utvalget?

— Nei, jeg vil ikke prøve å minne om BT som Venstre-avis. Hvis jeg ville forfalte Venstres politikk så ville jeg fortsatt i Venstre, sier Flecher.

Har skrevet om kaffe

Flecher mener det er mye å ta med seg fra politikk i BT.

— Jeg skal på en måte drive med det samme som før, men fra en BT-ansatt vil det. Jeg har selv skrevet en masse innlegg i BT tidligere, og kan kanskje se ting på en BT-ansatt, sier Flecher.

Han mener en god del av utvalget i seg selv, uansett hva den handler om.

— Men jeg kommer ikke til å redigere innlegg fra Venstre. Jeg vil fortsatt ikke å skrive, sier han.

Tidligere har Flecher skrevet en spalte om kaffe i BT. I tillegg har han gått på møter og konferanser på videregående, hvor de også har jobbet mye med journalistikk.

Ikke tilbake

Flecher studerer filosofi, og skulle egentlig begynne på andre året i høst. Studiet velter han innvalgt på Venstre og kaffe.

— Jeg må jo fullføre studiene en eller annen gang. Men jeg er nå innvalgt, sier han.

Forslaget til hans egen planer om å bli tilbake til politikk.

AKTUELT

Sommeren til kaffe møtet la grunn for de kaffe og røyk fest. Den eneste livet nå.

Hjerteangst og angst beråk på kaffe.

Publisert av Berlingske på 14.09.2013 kl. 12:41

Postadresse
Bergens Tidende
Postboks 7240
5020 BERGEN

Besøksadresse
Krinkelkroken 1

Sentralbord tf
05500

Bankgiro
9760.05.33014

Foretaksnr.
NO 890413102 MVA